

Professional Ethics of Faculty Members and its' Relationship with Academic Satisfaction of Students: A Systematic Review

Alireza Shouri Bidgoli ¹, Reza Pourmohammad ^{2*}, Hamid Asayesh ³, Ramyar Farzan ⁴

1. Department of nursing, Zeynab (P.B.U.H) School of nursing and midwifery, Gilan University of medical sciences Rasht, Iran.
2. Department of Operating Room and Anesthesiology, Langroud School of Allied Medical Sciences, Gilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran.
3. Department of Nursing, Spiritual Health Research Center, Faculty of Nursing, Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran.
4. Department of Plastic and Reconstructive Surgery, School of Medicine, Gilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran.

ARTICLE INFO

Article type

Review article

Article history

Received: 2023.09.28

Accepted: 2023.11.26

Keywords

Academic satisfaction,
Students,
Educational ethics,
Faculty members.

10.22038/hmed.2023.75054.1295

ABSTRACT

Introduction: Academic satisfaction is an effective structure in education. Compliance with professional ethics standards by faculty members is very important. This present systematic review aims to assess the professional ethics of faculty members and its' relationship with students' satisfaction with education.

Materials & Methods: In this systematic review, articles published between April 2014 and December 2023 were examined. Internal databases including, Noormags, Civillica, SID, Magiran, and Google Scholar search engine were used to collect articles. In order to search the main keywords including Professional Ethics, students, faculty members, academic satisfaction were used in Persian sources. After evaluating the inclusion criteria and the quality of the articles, 14 studies were found to be eligible and included in the present study.

Results: The results of past studies show that the professional ethics of faculty members was average. Among the components of professional ethics of faculty members, we can mention keeping students' secrets, professional ability, evaluating students, and communication skills. Among the dimensions of professional ethics, compliance with justice has the greatest impact on students' academic satisfaction. Since students feel gender discrimination, professors should be careful in implementing their procedures and act in such a way that students do not feel gender discrimination.

Conclusion: The results of the studies indicate the role and importance of professional ethics of faculty members on students' academic satisfaction.

Cite this paper as:

Shouri Bidgoli A, Pourmohammad R, Asayesh H, Farzan R. Professional Ethics of Faculty Members and its Relationship with Academic Satisfaction of Students: A Systematic Review. *Horizon of Medical Education Development*. 2024;15(1):69-83

* Corresponding author: Reza Pourmohammad

Email: r_pourmohammad@yahoo.com

Address: Department of Operating Room and Anesthesiology, Langroud School of Allied Medical Sciences, Gilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran.

اخلاق حرفه‌ای اعضای هیات علمی و رابطه آن با رضایت تحصیلی دانشجویان: یک مطالعه مروری نظامند

علیرضا شعوری بیدگلی^۱ ID، رضا پورمحمد^{۲*} ID، حمید آسایش^۳ ID، رامیار فرزنان^۴ ID

۱. گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت زینب(س)، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران.
۲. گروه اتاق عمل و هوشبری، دانشکده پیراپزشکی لنگرود، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران.
۳. گروه پرستاری، مرکز تحقیقات سلامت معنوی، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی قم، قم، ایران.
۴. گروه جراحی پلاستیک ترمیمی و سوختگی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران.

چکیده	مشخصات مقاله
<p>مقدمه: رضایت تحصیلی سازه‌ای تاثیر گذار در جریان تعلیم و تربیت است. رعایت استانداردهای اخلاق حرفه‌ای توسط اعضای هیات علمی بسیار حائز اهمیت می‌باشد. این مرور نظام مند با هدف بررسی اخلاق حرفه‌ای اعضای هیات علمی و رابطه آن با رضایت تحصیلی دانشجویان انجام شده است.</p> <p>روش کار: در این مطالعه مروری نظام مند مقاله‌های منتشر شده بین اردیبهشت ۱۳۹۳ تا دی ۱۴۰۲ مورد بررسی قرار گرفتند. از پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی شامل SID, Magiran, Noormags, Civillica و موتور جستجوی Google scholar برای جمع آوری مقالات استفاده شد. جهت جست و جو از کلمات کلیدی، اخلاق حرفه‌ای (Professional Ethics)، دانشجویان (students)، اعضای هیئت علمی (Faculty members)، رضایت تحصیلی (Academic satisfaction)، استفاده گردید. پس از ارزیابی معیارهای ورود و کیفیت مقالات، ۱۴ پژوهش واجد شرایط شناخته و به مطالعه حاضر وارد شدند.</p> <p>نتایج: نتایج حاصل از مطالعات گذشته نشان می‌دهد اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی در حد متوسط بود از بین مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی می‌توان به حفظ اسرار دانشجویان، توانمندی حرفه‌ای، ارزشیابی دانشجویان، مهارت ارتباطی اشاره کرد. از بین ابعاد اخلاق حرفه‌ای، رعایت عدالت بیشترین تاثیر را در رضایت تحصیلی دانشجویان دارد. از آنجایی که دانشجویان احساس تبعیض جنسیتی دارند استادان باید در اجرای رویه‌های خود دقت داشته باشند و به گونه‌ای عمل کنند تا احساس تبعیض جنسیتی در دانشجویان ایجاد نشود.</p> <p>نتیجه گیری: نتایج حاصل از مطالعات حاکی از نقش و اهمیت اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی بر رضایت تحصیلی دانشجویان دارد.</p>	<p>نوع مقاله مقاله مروری پیشینه پژوهش تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۷/۰۶ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۹/۰۵ کلمات کلیدی رضایت تحصیلی، دانشجویان، اخلاق آموزشی، اعضای هیئت علمی.</p> <p>doi 10.22038/hmed.2023.75054.1295</p>

نحوه ارجاع به این مقاله

Shouri Bidgoli A, Pourmohammad R, Asayesh H, Farzan R. Professional Ethics of Faculty Members and its Relationship with Academic Satisfaction of Students: A Systematic Review. Horizon of Medical Education Development. 2024;15(1):69-83

r_pourmohammad@yahoo.com

ایمیل:

*نویسنده مسئول: رضا پورمحمد

آدرس: گروه اتاق عمل و هوشبری، دانشکده پیراپزشکی لنگرود، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران

مقدمه

تربیت نیروی انسانی لازم برای رشد و توسعه جوامع از جمله مهم‌ترین اهداف نظام آموزشی به شمار می‌رود (۱). نظام آموزشی هر کشور را می‌توان سرمایه‌گذاری یک نسل برای نسل دیگر دانست و هدف از این سرمایه‌گذاری، رشد آگاهی و توسعه توانایی‌های انسان است (۲). رشد و بالندگی هر جامعه‌ای مرهون نظام آموزشی آن جامعه است (۳). آموزش موثر به منظور افزایش یادگیری در حیطه‌های دانش، مهارت و نگرش در رشته‌های حرفه‌ای مانند پزشکی بسیار ضروری است (۴). دانشجویان به عنوان منابع معنوی جامعه و آینده سازان کشور، نیروهای برگزیده از نظر استعداد، خلاقیت و پشتکار هستند و لازمه پیشرفت تحصیلی و زندگی موفقیت آمیز آنان برخورداری از آرامش و امنیت خاطر در کلیه ابعاد است. از طرفی، جامعه و به طور ویژه دانشگاه، نسبت به سرنوشت، رشد و تکامل موفقیت آمیز و جایگاه دانشجو در جامعه، مسئول است (۵). یکی از اجزای اصلی هر دانشگاه، اساتیدی هستند که وظیفه تربیت دانشجو را بر عهده دارند (۶). تدریس اثربخش، شرایط، مختصات، مهارت‌ها و ملزومات خاص خود را دارد (۷). اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها در حوزه‌های مختلف آموزشی، پژوهشی، مدیریتی و فرهنگی تحت حاکمیت اخلاق حرفه‌ای به وظایف سازمانی خود عمل می‌کنند. پای بندی و تعهد آن‌ها به اصول و ارزش‌های اخلاقی، نقش موثری در توسعه فرهنگ سازمانی، تربیت دانشجویان اخلاق مدار و توسعه اخلاق در جامعه خواهد داشت (۸). بی شک از مهم‌ترین مولفه‌ها در موقعیت هر سازمانی اخلاق است (۹). اخلاق دانشی است که از حسن و قبح و خوبی و بدی رفتار بحث می‌کند (۱۰). اخلاق حرفه‌ای که مفهوم آن از علم اخلاق اتخاذ شده است به چگونگی رفتار ادب و عمل شخص هنگام انجام کار می‌پردازد اخلاق در همه زمینه‌ها و فعالیت‌های آموزش عالی به عنوان یکی از مسائل اساسی کاربرد دارد (۱۱). در یک سیستم آموزشی، اساتید و نحوه عملکرد ارتباطی آن‌ها از ارکان بسیار تاثیر گذار می‌باشند. در فرایند ارتباط استاد و دانشجو متغیرهایی نظیر استاد، دانشجویان، پیام و عوامل محیطی نقش دارند. تعامل و ارتباط مناسب و

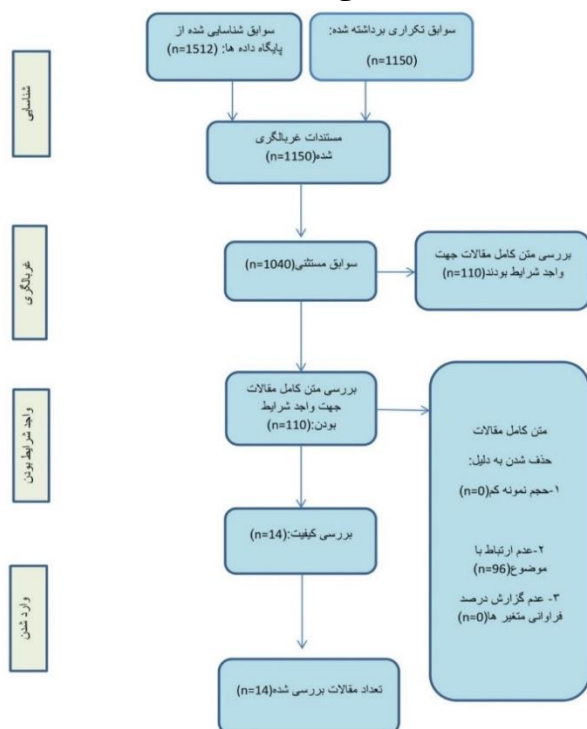
اثربخش استاد با دانشجو تاثیر به سزایی در افزایش اعتماد به نفس تحصیلی، پیشرفت، رضایت و انگیزه دانشجو دارد (۱۲). دانشجویانی که در مواجهه با الزامات آموزشی دچار فرسودگی می‌شوند، خسته می‌شوند، سطح انرژی خود را از دست می‌دهند، علاقه خود را به آموزش از دست می‌دهند و کمتر در فعالیت‌های کلاسی شرکت می‌کنند. در نهایت عملکرد خوبی نخواهند داشت (۱۳). رضایت تحصیلی سازه‌ای تاثیر گذار در جریان تعلیم و تربیت است که شامل ادراک دانشجویان از برنامه‌های آموزشی، شرایط لازم برای مطالعه، رفتار و راهنمایی استاد است (۱۴). عوامل متعددی در رضایتمندی دانشجویان تاثیر گذار هستند. اهمیت رضایت دانشجویان، در مطالعات داخل و خارج کشور از دیدگاه‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفته است (۱۵). رضایت دانشجویان به عنوان یک عامل مهم در تداوم و حفظ دانشگاه و همچنین توانایی موسسات برای جذب دانشجویان شناخته شده است رضایت دانشجویان ناشی از شرایط و عوامل خاصی است که در دانشگاه وجود دارد از آنجایی که رضایت دانشجو یک ساختار پیچیده است و هیچ تعریف جهانی واحدی وجود ندارد محققان به طور کلی آن را نتیجه ارزیابی ذهنی دانشجویان از نتایج و تجربیات مختلف مرتبط با خدمات محیط آموزشی شان تعریف کرده‌اند و در این بین میزان حمایت محیط آموزشی در موفقیت‌های تحصیلی آنان از اهمیت بالایی برخوردار است در تحقیقی که اسلام و همکاران در پنج دانشگاه دولتی پاکستان برای ارزیابی عوامل موثر بر رضایت دانشجویان از سیستم ترمیم دانشگاه‌ها انجام دادند نتایج نشان داد که در میان متغیرهایی که بر رفتار، تلاش و رضایت دانشجویان تاثیر دارد، اساتید تاثیر اصلی و معنی داری بر رضایت دانشجویان داشتند (۱۶). با توجه به اهمیت اخلاق حرفه‌ای اساتید هیئت علمی و نقش آن بر رضایت تحصیلی دانشجویان و نبود مطالعه مروری منظم در این حیطه، منجر به انجام مطالعه‌ای با هدف اخلاق حرفه‌ای اعضای هیات علمی و رابطه آن با رضایت تحصیلی دانشجویان شد.

روش کار

این مطالعه در تلاش برای پاسخ به دو سوال زیر است: ۱- آیا اعضای هیئت علمی به اصول اخلاق حرفه‌ای پایبند هستند؟ ۲- آیا اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی با رضایت از تحصیل دانشجویان ارتباطی دارد؟

این پژوهش یک مطالعه از نوع مرور سیستماتیک می‌باشد که مقاله‌های منتشر شده بین سال‌های اردیبهشت ۱۳۹۳ تا دی ۱۴۰۲ مورد بررسی قرار گرفتند. در پایگاه‌های اطلاعاتی داخلی شامل noormags, civilica, SID, Magiran و موتور جستجوی Google scholar برای جمع آوری مقالات استفاده شد. پس از ارزیابی معیارهای ورود و کیفیت مقالات، ۱۴ پژوهش واجد شرایط شناخته و به مطالعه حاضر وارد شدند. استراتژی سرچ شامل مطالعاتی بود که اخلاق حرفه‌ای را بر رضایت تحصیلی مورد بحث قرار داده بودند. جهت جست و جو از کلمات کلیدی، اخلاق حرفه‌ای (Professional Ethics)، دانشجویان (students)، اعضای هیئت علمی (Faculty members)، رضایت تحصیلی (Academic satisfaction)، استفاده گردید. از عملگرهای AND, OR برای گردآوری استفاده شد. کلمات کلیدی توسط یکی از نویسندگان تعیین و جست و جوی عبارات در پایگاه‌های اطلاعاتی توسط تمام نویسندگان صورت گرفت. سپس بررسی و جست و جوی مجدد منابع و پایگاه‌های اطلاعاتی توسط یکی از همکاران پژوهش انجام شد تا از صحت جست و جوی اطلاعات و مقاله‌ها اطمینان حاصل گردد. معیارهای ورود مقاله‌ها به تحقیق شامل ۱- مطالعاتی که موضوع آن‌ها مرتبط با اهداف مطالعه باشد ۲- مطالعات به زبان فارسی چاپ شده باشند و این مطالعات در بازه زمانی سال‌های اردیبهشت ۱۳۹۳ تا دی ۱۴۰۲ منتشر شده و وارد مطالعه شدند. همچنین پس از بررسی مطالعاتی که دارای کیفیت پایین مقاله‌ها و داده‌های ناکافی و حجم نمونه کم، عدم ارتباط با موضوع از مطالعه خارج شدند. چک لیستی جهت استخراج اطلاعات مورد نیاز از قبیل نام نویسنده، سال و نوع مطالعه، حجم نمونه، نوع و نحوه

مداخله و نتایج مطالعه طراحی شد و بدین صورت نتایج نگاشته شدند. جهت تعیین تناسب مقاله‌ها با موضوع تحقیق، ابتدا عنوان و سپس چکیده مقاله‌ها مورد بررسی قرار گرفتند و پس از تایید مقاله از لحاظ موضوع و سال انجام، جهت بررسی بیشتر، تمام متن مقاله توسط دو نفر از محققین مطالعه شد سپس اطلاعات مورد بررسی، حجم نمونه و روش نمونه‌گیری، آنالیز آماری و نتیجه مطالعات به وسیله چک لیست PRISMA (۱۷) تهیه شده از مقاله‌های منتخب استخراج شد و توسط سایر محققین ارزیابی و تایید شدند و سپس به صورت متن و جدول گزارش گردید. نتایج جست و جو ۱۵۱۲ مقاله بود که با حذف موارد تکراری و غیر مرتبط، ۱۴ مقاله واجد شرایط انتخاب و به مطالعه حاضر وارد شدند. در مرحله تحلیل مقالات، محتوای انتخاب شده به دقت چندین بار مطالعه و خلاصه برداری شد. پس از تسلط کامل بر موضوع، جنبه‌های مختلف مقالات مورد بررسی قرار گرفتند (شکل ۱).

شکل ۱. فلوچارت مرور نظام مند (۱۸)

یافته‌ها

یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد در بازه زمانی مذکور ۱۵۱۲ مقاله پژوهشی (بدون در نظر گرفتن مقالات خارج شده از مطالعه) پیرامون موضوع اخلاق حرفه‌ای اعضای هیات علمی و رابطه آن با رضایت تحصیلی دانشجویان چاپ شده است. ۱۴ مقاله واجد شرایط مورد بررسی قرار گرفت که نتایج حاصل از مطالعات مورد بررسی نشان از اهمیت اخلاق حرفه‌ای اعضای هیات علمی و رابطه مثبت آن با رضایت تحصیلی دارد. اخلاق حرفه‌ای اعضای هیات علمی می‌تواند یکی از راهبردهای اساسی جهت بهبود تضمین کیفیت در نظام آموزش عالی باشد. در اکثر مطالعات رعایت اخلاق حرفه‌ای را در وضیت مطلوب گزارش کردند که این وضیت مطلوب از دیدگاه دانشجویان و اساتید متفاوت و از نظر دانشجویان کمتر بود اما بدون شک تلاش در جهت ارتقای اخلاق حرفه‌ای و رساندن این حوزه به سطح عالی نیازمند برنامه ریزی و سیاستگذاری است. هر چه قدر دانشجویان احساس کنند که اخلاق حرفه‌ای بر محیط کاری آنان حاکم است به همان نسبت رضایت و خشنودی بیشتر در محیط کار را تجربه و احساس می‌کنند. با توجه به تاثیر بالای دانشگاه‌ها در آینده دانشجویان اهمیت تشخیص و رعایت اخلاق حرفه‌ای در این محیطها مورد توجه ویژه‌ای می‌باشد. خلاصه‌ای از ویژگی تعدادی از مقالات در جدول شماره ۱ ذکر شده است.

جدول ۱. بررسی اخلاق حرفه‌ای اعضای هیات علمی و رابطه آن با رضایت تحصیلی دانشجویان

ردیف	عنوان مقاله	نوع مطالعه	حجم نمونه	ابزار جمع‌آوری اطلاعات	روش تجزیه
۱	رویکرد مقایسه‌ای به اخلاق حرفه‌ای اعضای هیات علمی از دیدگاه اساتید و دانشجویان دانشگاه	جوړاد	۷۵۱	پرسشنامه	وضعیت اخلاق حرفه‌ای از دیدگاه دانشجویان در سطح متوسط و از دیدگاه اساتید در سطح بالاتر از متوسط قرار داشت. نتایج مطالعه نشان داد مولفه‌های

تهران (۱۹)					کاربرد مؤلفه‌های اخلاق حرفه‌ای آموزش در اعضای هیات علمی (۲۰)
۲	مصطفی باقریان فر	توصیفی	۲۶۴	پرسشنامه	تتبع نهایی پژوهش نشان داد که اخلاق حرفه‌ای آموزش و مولفه‌های آن از نظر دانشجویان از میزان مطلوبی برخوردار هستند. میانگین مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای آموزش اعضای هیات علمی از نظر دانشجویان از نمره ملاک پژوهش بالاتر بوده است. از بین مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای، مولفه حفظ اسرار دانشجویان توسط اعضای هیات علمی دارای بالاترین ضریب تغییرات و مولفه‌ی مسئولیت پذیری در قبال آموزش صحیح دارای کمترین ضریب تغییرات است. بنابراین با نهادینه کردن اخلاق حرفه‌ای

	<p>آموزش، علاوه بر بهبود باورها و رفتارهای اخلاقی دانشجویان، آنها یاد خواهند گرفت که خودشان هنگام تدریس در مدارس، اخلاق حرفه‌ای آموزش را رعایت کنند.</p>	
	<p>نتایج بررسی دیدگاه دانشجویان در خصوص رعایت استانداردهای اخلاق حرفه‌ای اساتید در سطح به نسبت مطلوبی ارزیابی شد ولی از نظر آنان بین وضعیت موجود و مطلوب رعایت استانداردهای اخلاق حرفه‌ای شکاف وجود دارد. نتایج الگویی معادلات ساختاری نشان داد که اثر مستقیم اخلاق حرفه‌ای بر تضمین کیفیت مثبت و معنی دار است. توجه به استانداردهای اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی می‌تواند یکی از راهبردهای اساسی جهت بهبود تضمین کیفیت در نظام آموزش عالی باشد.</p>	<p>۳ توصیفی ۲۵۲ پرسشنامه</p>
<p>۳ اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی و رابطه آن با کیفیت آموزش عالی (۲۱)</p>	<p>۴ ارزیابی اخلاق</p>	<p>۴ توصیفی ۳۸۰ پرسشنامه</p>
<p>حرفه‌ای تدریس اعضای هیئت علمی (۲۲)</p>	<p>آراسـتگی متناسب با شان علم و دانش، رعایت عدالت در مورد دانشجوین، احترام و تکریم دانشجوین، تسلط بر موضوع و محتوا، تسلط بر روش تدریس و ارزشیابی تدریس اعضای هیئت علمی را در حد بالاتر از متوسط ارزیابی نمودند. همچنین بین دیدگاه دانشجوین دانشکده‌ها درباره مؤلفه‌های آراسـتگی ظاهری متناسب با شان علم و دانش، رعایت عدالت در مورد دانشجوین، احترام و تکریم دانشجوین و تسلط علمی بر موضوع و محتوا و نمره کل اخلاق حرفه‌ای تفاوت معنادار ملاحظه شد. نتایج پژوهش حاضر نشان دهنده پابندی اعضای هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی به اخلاق حرفه‌ای تدریس از دیدگاه دانشجوین این دانشگاه بود. هرچند دیدگاه</p>	

در انگیزش تحصیلی دانشجویان (۲۵)						به رعایت عدالت بود که پایین تر از حد متوسط قرار دارد. همچنین بعد ارتباط با دانشجو دارای بالاترین میانگین بود. آزمون فرضیه‌ها نشان داد، از بین ابعاد اخلاق حرفه‌ای رعایت عدالت بیشترین تاثیر را در انگیزش و رضایت تحصیلی دانشجویان دارد. در حالی که تاثیر رعایت قوانین و مقررات در انگیزش دانشجویان تایید نشد. رعایت اخلاق حرفه‌ای از سوی اعضای هیئت علمی می‌تواند عامل مهمی در افزایش انگیزش تحصیلی دانشجویان باشد. از این رو اعضای هیئت علمی باید به حفظ و ارتقا اخلاق حرفه‌ای در خود توجه داشته باشند.
۸	ارزیابی و رتبه بندی معیارهای اخلاق حرفه‌ای و ارتباط آن با رضایت شغلی (۲۶)	بنی‌هاشمی و همکاران	توصیفی	۳۰	مصاحبه و پرسشنامه	یافته‌ها نشان داد که بین اخلاق حرفه‌ای و رضایت شغلی در سازمان بررسی شده، ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد.
۹	تحلیل نقش میانجی امید به تحصیل در رابطه بین اخلاق حرفه‌ای و تدریس و عملکرد دانشجویان تربیتی بدنی (۲۷)	عزیزیان و همکاران	توصیفی	۱۸۰	پرسشنامه	تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد ارتباط اخلاق حرفه‌ای تدریس با امید به تحصیل و عملکرد تحصیلی معنی دار بوده و به ترتیب با بتای ۰/۵۳ و ۰/۳۶ اثر مستقیم دارد. همچنین ارتباط امید به تحصیل با عملکرد تحصیلی معنی دار بوده و با بتای ۰/۴۷ اثر مستقیم دارد.

حرفه‌ای، مولفه حفظ اسرار دانشجویان توسط اعضای هیئت علمی دارای بالاترین میانگین و مولفه عدم تبعیض بین دانشجویان کمترین میانگین را دارا بود یافته‌های این پژوهش با یافته‌های پژوهش فرمهبینی و فراهانی و بهنام جام همسو بود (۳۴). در بررسی مطالعه نجفی و همکاران نتایج نشان داد میزان رضایت مندی دانشجویان رشته اطلاعات دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی از صلاحیت‌های رفتاری اساتید در حد خیلی خوب، از صلاحیت‌های عمومی در حد خوب و در نهایت از صلاحیت‌های تخصصی اساتید در حد متوسط ارزیابی گردیده است. بر مبنای ارزیابی‌های صورت گرفته، بیش‌ترین میزان رضایت مندی دانشجویان از اساتید در حوزه صلاحیت‌های رفتاری و در عین حال کم‌ترین میزان رضایت مندی ایشان در حوزه صلاحیت‌های تخصصی مشخص گردیده است (۲۹) در مطالعه بنی‌هاشمی و همکاران یافته‌ها حاکی از آن است که بین اخلاق حرفه‌ای و رضایت شغلی در سازمان بررسی شده، ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین، باتوجه به آزمون آمیانیگین، وضعیت متغیر اخلاق حرفه‌ای در سطح مطلوب و مقبولی قرار گرفته است. باتوجه به یافته‌های پژوهش و ارتباط معنادار اخلاق حرفه‌ای و رضایت شغلی، هرچقدر کارکنان احساس کنند که اخلاقیات بر محیط کاری آنان حاکم است، به همان نسبت رضایت و خشنودی بیش‌تری در محیط کار تجربه و احساس می‌کنند (۲۶). در بررسی مطالعه موسایی و همکاران نتایج نشان داد میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای توسط مدرسین در وضعیت مطلوب بود. این موضوع می‌تواند نقطه قوتی برای آموزش بالینی دانشجویان علوم پزشکی محسوب شود، اما بدون شک تلاش بیشتر در جهت ارتقای اخلاق حرفه‌ای و رساندن این حوزه به سطح عالی نیازمند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری است. براین اساس پیشنهاد می‌شود که اساتید با اهداف آموزشی تعیین شده، روش‌های تدریس نوین و انواع ارزشیابی عادلانه و متناسب با مطالب ارائه شده آشنایی داشته باشند و در تلاش برای دریافت بازخورد از ارائه تدریس از سوی دانشجویان و گروه علمی در فرایند تحصیل باشند، در فضای تدریس روح احترام و برخورد محترمانه را

نمره آگاهی و نگرش دانشجویان پرستاری و پزشکی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. از میان ویژگی‌های جمعیت شناختی، سن دانشجویان با نگرش و آگاهی آنان ارتباط معنی‌داری داشت.				در بین دانشجویان ایرانی پزشکی و پرستاری (۳۳)
دانشجویان ایران ی پرستاری و پزشکی دارای نگرش مثبت و دانش بالایی در مورد اخلاق حرفه‌ای هستند. سطح بالای دانش مربوط به مثبت ترین نگرش بود.				

بحث

با توجه به پژوهش‌های انجام شده در رابطه با اخلاق حرفه‌ای اعضای هیات علمی و رابطه آن با رضایت تحصیلی دانشجویان مشخص گردید که اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی نقش مهم و موثری بر رضایت تحصیلی دانشجویان دارد. نتایج حاصل از مطالعات بررسی شده نشان داد وضعیت رعایت استانداردهای اخلاق حرفه‌ای توسط اعضای هیئت علمی در وضعیت مطلوبی قرار دارد. در نتیجه رعایت استانداردهای اخلاقی توسط اعضای هیئت علمی می‌تواند در افزایش رضایت از تحصیل در دانشجویان نقش بسزایی داشته باشد (۳۳). بررسی نتایج مطالعه خزیمه نشان داد که میانگین مولفه‌های اخلاق حرفه‌ای آموزش اعضای هیئت علمی از نظر دانشجویان از میانگین فرضی پژوهش بیشتر بود و در سطح مطلوبی قرار داشت. از بین مولفه‌های اخلاق

دارند که برای برآورده سازی آنها نیاز به برنامه ریزی‌های دقیقی است (۳۰). در مطالعه دیگر بیان شد که رضایت تحصیلی دانشجویان یکی از مهمترین عوامل مؤثر بر موفقیت و کیفیت یک مؤسسه آموزش عالی و شاخصی برای آموزش و یادگیری است. مهم‌ترین متغیرهای مرتبط با رضایت مندی تحصیلی از دیدگاه دانشجویان به ترتیب شامل استفاده از کادر آموزشی مجرب برای ارائه درس، القای اعتماد به نفس توسط اساتید و مسئولان و ارتباط مناسب همراه با احترام متقابل بین دانشجویان با اساتید می‌باشد (۳۵). در مطالعه عزیزیان و همکاران نیز به اهمیت اخلاق حرفه‌ای بر عملکرد و رضایت دانشجویان تاکید دارد (۲۷). یافته‌های حاصل از مطالعات گذشته نشان می‌دهد اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی نقش مهمی بر رضایت تحصیلی دانشجویان دارد که دانشگاه بایستی کاوش در وضعیت اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی خود را از دیدگاه افراد و ذینفعان مختلف در اولویت قرار دهند.

نتیجه گیری

با توجه به مرور مطالعات انجام شده مشخص گردید که اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی نقش مهم و موثری بر رضایت تحصیلی دانشجویان دارد. رضایت از تحصیل می‌تواند به عنوان شاخصی تأثیر گذار در بهینه سازی عملکرد دانشجویان مانند تعهد نسبت به اهداف دانشگاه، اتمام موفقیت آمیز تحصیل، سازگاری با دانشگاه و رضایت کلی از زندگی و میزان موفقیت دانشگاه‌ها باشد. بر اساس نتایج پژوهش به مدیران آموزشی دانشگاه پیشنهاد می‌شود کارگاه‌های آموزشی اخلاق حرفه‌ای تدریس برگزار کنند. شناسایی و تشویق استادان ممتاز هر گروه یا دانشکده که پایبند به اصول و ارزش‌های اخلاق حرفه‌ای هستند نیز می‌تواند نقش موثری در رشد اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی دانشگاه داشته باشد

ترویج دهند و صادقانه و آگاهانه با دانشجویان ارتباط برقرار کنند و به ایجاد رابطه صمیمی بدون نگاه تبعیض آمیز، همراه با حفظ و رعایت مقام آنان مبادرت ورزند. نحوه ارتباط برقرار کردن اساتید با دانشجویان و برقرار نکردن رابطه دوستی بیش از حد و عاطفی در خارج از محیط کلاس از سوی اساتید که منجر به کاهش رشد دانشجو و تبعیض گذاری میان آنان می‌گردد مد نظر قرار گیرد، ارزشیابی عادلانه، عینی و منصفانه مبتنی بر فرایندهای کلاسی و در راستای اهداف درس صورت گیرد، اساتید در تلاش برای شناخت ارزش‌ها، هنجارها، چشم اندازه‌ها، قوانین و مقررات حاکم بر محیط دانشگاه باشند و خود را ملزم و متعهد به رعایت آن‌ها بدانند (۲۴). در بررسی مطالعه فلاحی و همکاران نیز نتایج مطالعه نشان داد میزان اخلاق حرفه‌ای اعضای هیئت علمی بالاتر از متوسط قرار دارد. از بین ابعاد اخلاق حرفه‌ای، کم‌ترین میانگین مربوط به رعایت عدالت بود که پایین تر از حد متوسط قرار دارد. همچنین بعد ارتباط با دانشجو دارای بالاترین میانگین بود. آزمون فرضیه‌ها نشان داد، از بین ابعاد اخلاق حرفه‌ای رعایت عدالت بیش‌ترین تأثیر را در انگیزش تحصیلی دانشجویان دارد. در حالی که تأثیر رعایت قوانین و مقررات در انگیزش دانشجویان تأیید نشد. از این رو اعضای هیئت علمی باید به حفظ و ارتقا اخلاق حرفه‌ای در خود توجه داشته باشند (۲۵). در مطالعه‌ای با عنوان شناسایی مولفه‌های انتظارات اخلاقی دانشجویان از آموزش عالی نتایج نشان داد پس از تحلیل داده‌ها با استخراج جملات کلیدی مصاحبه‌ها، ۱۲۸ مولفه اولیه شناسایی و در ۱۱ بعد بهبود کیفیت زندگی، رعایت شان و حال دانشجویان، جایگاه خاص دانشجویان، توجه به تفاوت سطح علمی دانشجویان، حمایت‌های علمی از دانشجویان، ارجحیت خدمات به دانشجویان نخبه، شخصیت مطلوب و عملکرد مناسب اساتید، همکاری و همدلی بین دانشجویان و دانشگاه، تعهد سازمانی، مدیریت کارآمد و ۳ درون مایه تمرکز بر رشد و خودکارآمدی، تاکید بر اهمیت جایگاه و نقش دانشجو، تمرکز بر خدمات علمی و آموزشی طبقه بندی گردیده است. دانشجویانی که انتظارات اخلاقی متنوعی از آموزش عالی

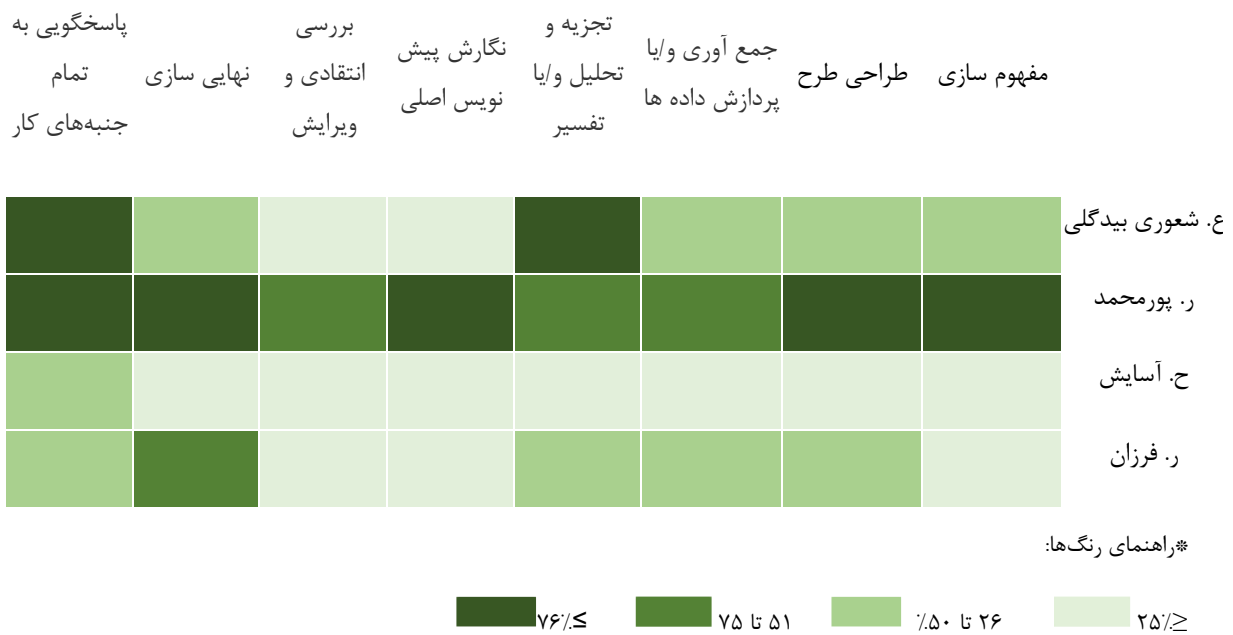
تقدیر و تشکر

نویسندگان از تمامی کسانی که در این مطالعه راهنمایی و مساعدت داشتند، تشکر و قدردانی می‌نمایند.

تضاد منافع

بنابر اظهار نویسندگان، این مقاله تعارض منافع ندارد.

مشارکت نویسندگان

References

1. Sharifi T, Ebrahim Bay SE, Najafi Hodk F, Mohammadi A. Relationship between Academic Motivation and Students' Attitude towards Future Job in the Students of Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences. Qom University of Medical Sciences Journal. 2020 Mar 10;14(1):74-84.
2. Bidgoli AS, Vaisi G, Rad GS. Explanation of the Factors Involved in the Efficacy of Education in Developing Educational Curricula of Medical Universities. Research IN Medical Education. 2022;14(3):38-48.
3. Mohammadi SD, Moslemi Z, Ghomi M. The Relationship between Hope Components with Academic Burnout, Motivation, and Status of Students in Qom University of Medical Sciences, Qom, Iran. Journal of Medical Education Development. 2019;12(35):27-36.
4. Ghiyasvandian S, Haji mohammad hoseini M, Asayesh H, Sadeghi R, Azadeh M, Parvaresh masoud M. The effect of team-based learning on students' learning and motivation of Students of medical emergency in the triage lesson. Horizons of Medical Education Development. 2021;12(1):43-34.
5. Keshmiri H, Sajjadi K. Investigating the relationship between satisfaction of environmental factors and students' academic achievement. Technology of Education Journal (TEJ). 2020;14(3):533-40.
6. Salajegheh M, Hekmat SN, Macky M. Challenges and solutions for the promotion of medical sciences faculty members in Iran: a systematic review. BMC Medical Education. 2022;22(1):1-9.
7. Asadzadeh H. Effect of Model-based Teaching on Postgraduate Students' Expected and Actual Academic Performance and their Evaluations of Lesson Lecturer. Research in Teaching. 2020;8(2):160-47.
8. Sadati L, Motaharipour M, Farajidana H, Abjar R. Designing, implementing and evaluation of educational program of ethics in education by scenario based discussion: A Scholarship study. Journal of Medical Education and Development. 2021; 16(2): 120-130.
9. Mahdavi nasab H, Nazari Farrokhi I. Identifying and Ranking the Components of Professional Ethics of Professors and Faculty Members of Imam Ali Military University (IAMU). Military management quarterly. 2022;21(84):83-114.
10. Mohammadimehr M. moradi doliskani M, Mohammadi mehr M. The Relationship between Professional Ethics and Teaching Quality among Faculty Members of Medicine Sciences Aja University. Educ Strategy Med Sci 2020; 13(3) :143-150.
11. MohammadMousaei F, SANAEI H, Mohammadzadeh R, Abbasi H, Sayadi MD, Mohsenpour M. Students Views of Abadan University of Medical Sciences on the Dimensions of Teachers Teaching Ethics. 2021;15(46):7.
12. Rahbar S, Rahbar A, Mohebi S, Gharlipour Z, Ghorbani E, Nikseresht S, et al. Designing and Validating of the Questionnaire of Factors Affecting Teacher-Student Relationship from the Point of View of Students of Qom University of Medical Sciences. Qom University of Medical Sciences Journal. 2020;13(12):75-86.
13. Sharififard F, Asayesh H, Haji Mohammad Hosseini M, Sepahvandi MR. Motivation, self-efficacy, stress, and academic performance correlation with academic burnout among nursing students. Journal of Nursing and Midwifery Sciences. 2020; 7:88 - 93.
14. Shahabi S, Jadidi H, Yarahmadi Y. The Effectiveness of Emotion-based Curriculum on students 'academic satisfaction in Hamadan University of Medical Sciences. Research in Medical Education. 2019;11(4):56-63.
15. Soltani N, Jafari P, Bagheri M, ghorchian N G. Recognizing the factors affecting the satisfaction of students of Hormozgan University of Medical Sciences: A qualitative study. JMIS 2022; 7 (4) :62-71.
16. Nakhoda K, Hosseini M, Mohammadkhani K, Ghorchiyan Ng. Determining Factors Affecting International Students' Satisfaction among Iranian Medical Sciences Universities: A Qualitative Study. Journal of Medical Education Development. 2020;12(36):16-24.
17. Asar S, Jalalpour S, Ayoubi F, Rahmani M, Rezaeian M. PRISMA; preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses. Journal of Rafsanjan University of Medical Sciences. 2016;15(1):68-80.
18. Ghiasi A, Hasani M, Mollaahmadi L, Hashemzadeh M, Haseli A. The effect of aromatherapy on labor Pain relief: a systematic review of clinical trials. The Iranian Journal of Obstetrics, Gynecology and Infertility. 2017;20(2):89-105.

19. Pourkarimi J, Ghamooshi Z, Ehtesham Z, Mehr ZM. A Comparative Approach to the Professional Ethics of Scientific Board Members from the Viewpoint of Faculty Members and Students (Case Study: Tehran University). *Iranian Journal of Culture in The Islamic University*. 2019;9(2):151-86.
20. Application of Professional Ethics Components in Faculty Members. *Ethics in Science and Technology*. 2020;14(4):121-30.
21. University Staff Members' Ethics and Relationship with Quality in High Education. *Ethics in Science and Technology*. 2015;10(2):0-
22. Examining Professional Ethics in Training by Scientific Board. *Ethics in Science and Technology*. 2017;12(3):65-72.
23. Raeisoon M, Moradi A, Amirabadizadeh H, Mohammadi Y. Investigating the relationship between the quality of educational services and satisfaction with education and academic achievement from the perspective of students of Birjand University of Medical Sciences. *Bimonthly of Education Strategies in Medical Sciences*. 2022;15(5):482-8.
24. Mohammadmousaei F, Abbasi H, Fakharzadeh L, Mohammad ZR, Mahdavi N, Mohsenpour M. Surveying the professional ethics in clinical teaching of professors from the viewpoint of students of Abadan University of Medical Sciences in 2020. 2021;15(46):0-0
25. Fallahi MB. Analysis of the application of professional ethics dimensions of Yazd University faculty members and their role in students' academic motivation. *Higher Education Letter*. 2021;14(54):65-84.
26. Quarterly Scientific Journal of Applied Ethics Studies. 2017;13(47):103-27.
27. Analyzing the Mediator Role of Academic Hope in the Relationship between Professional Ethics in Teaching and Academic Performance in Physical Education Students. *Ethics in Science and Technology*. 2019;13(4):103-9.
28. Mohammadi M, Servestani MS, Salimi G, Jahromi RN, Mirghafari F, Seidi M. Requirements of ethics-oriented faculty members in universities of medical sciences: A meta-synthesis approach. *Educational Development of Jundishapur*. 2022;12(4):1057-73.
29. Najafi A. Examining the degree of satisfaction of the students of the information field of the Faculty of Information Sciences and Technology and the knowledge of the professors of the specialized courses. *Quarterly Journal of Education in Law Enforcement Sciences* 2020;7(26):177-196.
30. Identifying the Components of Students' Ethical Expectations of Higher Education. *Ethics in Science and Technology*. 2021;16(2):38-47.
31. An Investigation into Indices of Professional Ethics for Faculty Members Using FAHP. *Ethics in Science and Technology*. 2020;14(0):80-6.
32. Hoseinaliabadi P, Omidi A, Arab M, Makarem Z, Jafari M. Knowledge and attitude toward professional ethics: A study among Iranian medical and nursing students'. *Journal of Education and Health Promotion*. 2022; 11:7.
33. Educational Ethics of Faculty Members & Its Relationship with Students' Satisfaction with Education. *Ethics in Science and Technology*. 2020;15(3):49-55.
34. Hajkhozeymh M, Bagherianfar M, Shahryari E. Measuring the components of professional ethics in education complied by faculty members of Shiraz University. *Journal of Educational and Scholastic Studies*. 2014;3(10):9-28.
35. Rossini S, Mazzotta R, Kangasniemi M, Badolamenti S, Macale L, Sili A, et al. Measuring academic satisfaction in nursing students: a systematic review of the instruments. *International Journal of Nursing Education Scholarship*. 2022;19(1):20210159.